

Sociale innovatie stimuleren

UITDAGING

Een maatschappij verandert voortdurend. Nieuwe uitdagingen dienen zich aan die niet meteen met oude recepten zijn op te vangen. Op het terrein ontwikkelen zich vaak nieuwe dynamieken, die soms vernieuwend, soms ook bedreigend overkomen. Bedreigend voor de gekende spelers, bedreigend voor de gangbare manier van werken. Gemeenten kunnen hier defensief op reageren, maar met een open geest en overleg kan er evenzeer een nieuwe dynamiek gecreëerd worden.

Maatschappelijke vernieuwing groeit vaak van onderuit. Er ontstaan nieuwe ideeën die via sociale innovatie en sociaal ondernemerschap in de praktijk worden gebracht. Actoren die het anders willen doen, die sociale en duurzame innovaties koppelen aan een vernieuwend businessmodel. Het is aan de lokale besturen om deze nieuwe initiatieven kansen te geven, om samen een weg af te leggen en om hier creatief mee om te gaan.

Gemeenten en sociaal innovatoren hebben een grote gemeenschappelijke deler: ze willen zorgen voor het collectief belang. Ze willen armoede bestrijden, vereenzaming tegengaan, de klimaatsverandering afremmen,... Een gemeente die durft open te staan voor oplossingen die bottom-up groeien kan hier alleen maar bij winnen.

VISIE BEWEGING.NET

Slimme gemeenten spelen hier handig op in, door open te staan voor nieuwe ideeën, door innovatie te omarmen, door vertrouwen te geven. Nog beter is het om deze initiatieven vooruit te helpen door lokaal een netwerk uit te bouwen tussen de meest diverse actoren: bedrijven, verenigingen, initiatieven van individuele burgers,... Vanuit hun gemeenschappelijke bekommernis om maatschappelijke uitdagingen kunnen ze met elkaar in gesprek gaan; ook al kenden ze elkaar voordien niet. De gemeente heeft de troef zicht te hebben op werkelijk alle type actoren op haar grondgebied en kan daardoor mensen sneller met elkaar in contact brengen.

Uiteraard zonder blind te zijn voor een aantal gevaren. Niet elke vernieuwing is te verwelkomen. Niet elke vernieuwing betekent sociale vooruitgang, denk maar aan Uber. Niet elke innovatie is maatschappelijk relevant. Maar daar waar sociale innovatie een meerwaarde betekent, zou het goed zijn dat de gemeente dit mee bekendheid en draagvlak geeft, stimuleert en ondersteunt.

Meer nog, de gemeente kan sociale innovatie ook aanmoedigen door diverse mensen samen te brengen (bv. via hackatons), door infrastructuur en locaties ter beschikking te stellen, door netwerken te stimuleren, door niet-monetaire waardenstromen te creëren én vooral door een aanspreekpunt te hebben dat in eerste instantie netwerken helpt uit te bouwen en actoren doorheen alle gemeentelijke diensten wegwijs kan maken.

Een gemeente is zich vaak niet bewust van het gesegmenteerd beleid dat gevoerd wordt. Maatschappelijke uitdagingen zijn echter niet in één domein te vatten. Het is dan ook net vaak door verbindingen

te leggen tussen diensten dat sociale innovaties kunnen floreren. Een oplossing voor vereenzamende senioren affecteert bv. zowel mobiliteit, als wonen, als gezondheid, als cultuur, als...

SDGs

VOORSTELLEN

Een innovatie-ambtenaar aanstellen

Elke gemeente kan een innovatie-ambtenaar aanstellen (cf. KMO-ambtenaar) die opdracht heeft sociale innovatie te stimuleren en te ondersteunen. Deze ambtenaar heeft best goed zicht op alle beleidsdomeinen van de gemeente en het in de gemeente aanwezige netwerk aan bedrijven, verenigingen en burgerinitiatieven. De innovatie-ambtenaar legt vooral verbindingen.

Co-creatie stimuleren

De gemeente kan concrete maatschappelijke problemen op een creatieve manier aanpakken, niet door een projectoproep waarin alle criteria al vastliggen, maar door relevante actoren samen te brengen en samen naar oplossingen te zoeken (bv. hackaton).

Betrek het personeel

Ook personeelsleden kunnen een bijdrage leveren aan sociale vernieuwing door hen actief te betrekken om een aantal uitdagingen (bv. energiebesparing) op te pakken of om creatieve ideeën in te brengen.

Werken met niet-monetaire waardenstromen

De gemeente kan het sociaal en economisch weefsel in de gemeente uitdagen en versterken door ook waardenstromen te stimuleren waar geen geld bij te pas komt en deze bekend te maken. (bv. bedrijf dat gratis ruimte ter beschikking stelt, ruil- en deelsystemen, LETS,...).

Creatieve ontmoetingsplekken

De gemeente kan zorgen voor creatieve plekken, waar kunstenaars, sociale ondernemers middenvelders en creatievelingen elkaar kunnen ontmoeten en met ideeën kunnen bevruchten (vb. Fablab).

Een open mind

Hanteer zelf een open mindset: verbind mensen met elkaar vanuit een vertrouwen. Stel hen gerust dat het voor ieder een meerwaarde is om samen te zitten. Maak duidelijk dat mensen (waar ze ook actief zijn: vereniging, bedrijf,...) echt wel bereid zijn elkaar te helpen wanneer maatschappelijke problemen worden aangepakt. Als je als bestuur vanuit een open houding onverwachte verbindingen legt, gaan de burgers zelf die mentaliteit durven overnemen.

Organiseer ask-the-expert sessies voor startende sociaal innovatoren en sociaal ondernemers. Het kan een concept sterk vooruit helpen als er advies kan worden ingewonnen van juristen, boekhouders, marketeers.